

روز دوشنبه سیزدهم شهریور ماه سال جاری بود که گفت‌وگویی از دکتر حسین راغفر، اقتصاددان و استاد دانشگاه با عنوان «دولت‌ها وقتی با ناکامی‌های اقتصادی مواجه می‌شوند شروع به آمار سازی می‌کنند» در روزنامه «آرمان ملی» به چاپ رسید که اساسا مقصود و هدف از این گفت‌وگو ارزیابی عملکرد اقتصادی دولت و آمارهای ارائه شده از سوی نهادهایی مثل بانک مرکزی، سازمان برنامه و بودجه و مرکز آمار ایران و تطبیق تحقق و آن با شرایط فعلی اقتصادی و معیشتی جامعه بوده است. آنچه که مسلم است در این گفت‌وگو هیچ قصدی مبنی بر تخریب یا سیاه‌نمایی عملکرد دولت محترم یا آمارهای ارائه شده وجود نداشته و آنچه بوده سوالات و ابهاماتی پیرامون مسائل اقتصادی جامعه بوده که با کارشناس مربوطه طرح گردیده است. قدر مسلم آمارهای ارائه شده از سوی دولت محترم از مبادی رسمی و قانونی همچون مرکز آمار ایران اعلام می‌شود و در صحت آن شکی نیست و اگر هم تکت‌های در انتقاد نسبت به این آمار مطرح شده صرفا در راستای اصلاح و بهبود عملکرد اقتصادی دولت محترم بوده است. در همین راستا روابط عمومی و امور بین‌الملل مرکز آمار ایران جوابیه‌ای را صادر کرده که از قرار زیر است.

تولید داده‌های آماری مبتنی بر موازین اخلاقی و حرفه‌ای بوده و تحت تاثیر هیچ‌گونه خدشه و نفوذی از جانب حاکمیت نیست. ضمن قدردانی از طرح دیدگاه‌های آن روزنامه درباره مسائل اقتصادی کشور، به استحضار می‌رساند: آمار رسمی به‌عنوان یک کالای عمومی، مولد دانش در یک جامعه به‌شمار می‌رود تا واقعیت‌های اقتصادی و اجتماعی موجود در کشورها را به برنامه‌ریزان، مسئولان، دست‌اندرکاران، اساتید و دانشجویان، عموم مردم و رسانه‌های کشور نشان دهد. در نظام آماری کشور، دستگاه‌های اجرایی هر کدام آمارهای تخصصی خودشان را تهیه و تولید می‌کنند و خوشبختانه در کشور شاهد رشد پایگاه‌های اطلاعاتی و شبکه آماری منسجم و یکپارچه در بخش‌های مختلف هستیم که هر کدام فعالیت‌های آماری خود را بر اساس نیازهای آماری کشور عمدتاً به صورت ثبتی تهیه و تولید می‌کنند. در این میان مرکز آمار ایران هم همواره بر اساس وظیفه ذاتی خود یعنی تهیه و تولید آمارهای رسمی، آمارهای مورد نیاز کشور را بر اساس اصول بنیادین

آمارهای رسمی مبتنی بر موازین اخلاقی و حرفه‌ای و با رعایت بی‌طرفی، شفافیت و دقت در نتایج آماری تولید و منتشر کرده است. این رویه تهیه و تولید و انتشار آمارهای رسمی در کشور، با رعایت اصل استقلال بوده و صرفا بر اساس اخلاق حرفه‌ای و کارشناسی است. همچنین در نظام آمارهای رسمی کشور، همه ارکان بدون توجه به جناح‌بندی‌های فکری و سیاسی به صورت نظام‌مند فرایند فعالیت‌های آماری خود شامل ثبت، تولید، جمع‌آوری، پردازش، ذخیره و نگهداری و انتشار آمارها را با روش‌های علمی (با توجه به محدودیت‌ها و ظرفیت‌های آماری موجود) و مبتنی بر استانداردهای مشترک بین‌المللی انجام می‌دهند. قطعا در این چرخه تولید داده‌های آماری، هیچ‌گونه خدشه، نفوذ و تاثیرگذاری سیاسی از جانب حاکمیت و دولت در تهیه، تولید و انتشار آمارهای رسمی وارد نشده و فرایند تولید آماری رسمی فقط با گذر از مراحل فنی و تخصصی، توسط کارشناسان متخصص پایش و کنترل می‌شود. بنابراین ایجاد شائبه آمار سازی توسط دولت از سوی معدودی از کارشناسان اقتصادی، صرفا به ایجاد فضای بی‌اعتمادی و کاهش سرمایه اجتماعی در جامعه دامن می‌زند و کشور را گرفتار مشکلات و بحران‌های بیشتری خواهد کرد و در نهایت جامعه را از مسیر توسعه و پیشرفت در حوزه‌های مختلف باز می‌دارد. لذا از اصحاب محترم رسانه و کارشناسان اقتصادی انتظار می‌رود نتایج طرح‌های آماری و یادداشت‌های تحلیلی کارشناسان مرکز آمار ایران را که در دهه‌های آمار منتشر می‌شود با تأمل و دقت نظر بیشتری به نظر قرار دهند تا این گونه شائبه‌ها ایجاد نشود.

غلامرضانوری قزljحه در گفت‌وگو با «آرمان ملی»:

مجلسی کنونی دست پرورده حداد عادل است

مراجعه تقلید در خواستی
برای تصویب قانون حجاب
نداشتند

آرمان ملی: بررسی عملکرد مجلس یازدهم نشان می‌دهد این مجلس آمده بود تا دولتی همسو با خود را در ساختار قوه مجریه قرار دهد و از آن حمایت کند تا به زعم خودشان چاره‌ای برای عبور از مشکلات کشور بیابد، اما نه مجلس کنونی و نه دولت فعلی عمل‌توانستند حتی بخشی از مشکلات جامعه را بکاهند، به طوری که می‌توان گفت: نمره مجلس و دولت انقلابی در مقایسه با مجلس و دولت قبلی مطلوب نیست. «آرمان ملی» به منظور بررسی عملکرد مجلس یازدهم با غلامرضانوری قزljحه نماینده مجلس به گفت‌وگو پرداخته است.

اصولگرای داند و رسماً اعلام کرده‌اند که این مجلس را تشکیل داده‌اند و برای مجلس آینده نیز قرار است دوز انقلابی بودن را افزایش دهند. به نظر آقایان در ابتدا باید پاسخگوی این مجلس و قانونی که در آن به تصویب رسیده است و یاری رساندن به دولت باشند که وضع کشور به اینجا رسیده و بعد برای مجلس آینده تصمیم بگیرند.

این وضعیت که در مجلس وجود دارد آینده‌را به کدام سوی می‌برد؟
واقعیت این است که برای مسیر کنونی آینده‌ای روشن قابل پیش‌بینی نیست.

اما گویا برخی از اصولگرایان که امروز سمت‌های خوبی با حذف جریان رقیب به دست آورده‌اند معتقدند بن بست و وجود ندارد و از بی‌همتی برخی (روحانی و اصلاح‌طلبان) است که وضعیت کنونی به وجود آمده؟ بسیار تلخ است که در سال سوم از تشکیل دولت اعلام کنند که شرایط کنونی به خاطر عملکرد دولت قبل است. اگر در این حد شرایط سخت است؛ آقایان با قول و وعده حل مشکلات کشور روی کار آمدند اگر در طول ۲-۳ سال نتوانستند مشکلات را حل کنند پس چرا وعده دادند؟ هیچ کدام از وعده‌هایی که دادند عملی نشد در نتیجه دیگر نباید ناکامی خود را بر گردن دولت قبل بیندازند.

به نظر شما زمان آن خواهد رسید که خطر یاداری‌ها برای منافع عمومی کشور احساس شود؟
به نظر من با این لویج‌صدای خطر تدرخواه برای کشور بلندتر شنیده خواهد شد. همه در آینده صدای بلند این خطر را خواهند شنید.

به نظر می‌رسد برخی سخت‌گیری‌ها در مورد جرایم بی‌حجابی در قانون حجاب اعمال شده است آیا می‌توان مجازات‌های بی‌حجابی را اجرائی کرد؟
خیر. در قانون حجاب آمده که افراد آموزش دیده و مورد وثوق به منظور مقابله با بی‌حجابی می‌توانند وارد عمل شوند و کسب و کار برخی به خاطر راه دادن بی‌حجاب‌ها تعطیل خواهد شد. آیا این وضع اقتصادی خوب است که قصد دارند به بهانه مقابله با بی‌حجابی بخشی از کسب و کارها را تعطیل و پلمب کنند؟ گویا قرار است حساب افراد هم بپو که شود و اگر در حسابشان پولی وجود نداشت ترتیبی داده شود که هر زمان پول به حساب مختلفی وارد شد از آن برداشت شود و جریمه تخلف به خزانه واریز شود. به نظر می‌رسد در آمد بالایی هم از طریق جریمه کردن افراد بی‌حجاب به دست خواهند آورد، اما حداقل می‌توانم بگویم که این نوع کسب در آمد منطقی نیست. باید بسیار به مردم فشار بیاورند تا بتوانند این جرایم را وصول کنند و این مورد قابل تحمل نخواهد بود.

شاید هم به دنبال آن باشند برای جبران کسری بودجه قیمت حامل‌های انرژی را افزایش دهند زم‌زمه‌هایی نیز در این ارتباط شده است پیش‌بینی شما چیست آیا قیمت سوخت افزایش می‌یابد؟
دیدیم که چیره پندی بنزین به ایجاد صف در جایگاه‌های سوخت و ایجاد نارضایتی برای مردم تبدیل شد. موضوع بنزین موضوعی نیست که امروز به یکباره به فکر حل آن باشیم. افرادی که از خودروسازان حمایت کردند که خودروی پر مصرف تولید می‌کنند، اکنون باید پاسخگو باشند. این حمایت‌ها موجب شد که عملاً اجازه داده نشود که خودروی کم مصرف در کشور تولید شود، خودروهایی که مطابق نیاز کشور باشد یا اینکه برای کنترل مصرف سوخت خودرو وارد کنیم. به بهانه حمایت از تولید داخلی و خودروهای ملی اما مونتاژی امروز مصرف سوخت در کشور هر روز با افزایش روبه‌رو می‌شود. متوسط مصرف خودروها در ایران دو برابر خودروهای است که در کشورهای توسعه یافته تولید می‌شود و این در معنای آن است که بین ۳۰ تا ۴۰ میلیون لیتر بنزین در ایران بیشتر از سایر کشورهای مصرف می‌شود. واقعیت آن است که غفلت کردیم و در سال‌های آینده باید همه تولید کنندگان بنزین در منطقه به داد ما برسند تا با چالش برای تامین بنزین روبه‌رو نشویم. امروز وانتی در ایران تولید می‌شود که بعضاً بالای ۱۵ لیتر در ۱۰۰ کیلومتر سوخت مصرف می‌کند. این در حالی است که دیگر کامیون‌های تولیدی در جهان نیز در

چرا عملاً خودرویی با وجود مصوبه قانونی وارد کشور نشد؟
عده‌ای عملاً در این زمینه کارشکنی می‌کنند و اجازه واردات خودروهای خارجی را نمی‌دهند. بدون شک حتی خودروهای خارجی دسته دوم از خودروهای داخلی ما کم مصرف‌تر کم هزینه‌تر و با دوام‌تر است اما حتی اجازه نمی‌دهند همین خودروهای دست دوم خارجی هم با وجود تاکید قانون به داخل وارد شود و فقط قانون می‌نویسند که باید وارد شود اما از کجا ارز آن تامین شود و چگونه وارد شود و با چه مکانیزمی به دست مردم برسد، عملاً معلوم نیست. زمانی هم که واردات خودرو قانونی می‌شود با تعرفه آن بازی می‌کنند و تعرفه و گمرکی و هزینه پلاک آن را بالای می‌برند تا عملاً واردات خودرو به صرفه نباشد.

واقعاً چرا خودروسازان در این حد در صنعت واردات دست دارند که حتی در برابر دولت و مجلس هم ایستادگی می‌کنند و وارداتی صورت نمی‌گیرد؟
چون خودروسازان عملاً دولتی هستند. این مجموعه‌های صنعتی عملاً حیط خلوت برخی از نهادهای دستگاه‌ها هستند، طبیعتاً خود هم در دولت دارند و اجازه واردات هم نمی‌دهند چرا که از بازار انحصاری بهره خوبی می‌برند.

بحران خزر چالش جدید اقتصادی
وزیست محیطی؛

تهدید مشترک تهران-مسکوری آب!

دریای خزر، بزرگ‌ترین حجم آبی داخلی خشکی جهان، به طور پیوسته در حال کوچک شدن است. سطح آب در سال ۲۰۲۲ به پایین‌ترین حد بحرانی رسید و همچنان به طور سالانه ۶ تا ۷ سانتی‌متر کاهش می‌یابد و برخی پیش‌بینی‌ها حاکی از آن است که ممکن است تا پایان قرن، سطح آب ۹ تا ۱۸ متر کاهش یابد. اگرچه پنج کشور ساحلی-ایران، آذربایجان، روسیه، قزاقستان و ترکمنستان- سابقه تلاش برای حفظ آن را داشته‌اند، اما محیط زیست منحصر به فرد حوضه خزر در سال‌های اخیر رو به افول بوده است. فقدان یک چارچوب حقوقی مستحکم پیرامون مدیریت دریا در میان کشورهای ساحلی- و به ویژه ایران و روسیه به عنوان قدرتمندترین این کشورها- باعث ایجاد درجه‌ای از ایهام در مورد حدود و چگونگی محدود کردن فعالیت‌های مربوط به نفت، گاز، ماهیگیری و سایر فعالیت‌های اقتصادی مضر برای محیط زیست شده است. در کنار افزایش دمای هوا و کاهش بارندگی سالانه در منطقه، در صورت عدم رسیدگی مناسب به اثرات مربوط به صنایع عواید آن می‌تواند برای دریای خزر که افق آن با سکوهایی نفتی و گازی و شناورهای ماهیگیری پر شده است، غیر قابل برگشت باشد. ایران و روسیه که با فشارهای بین‌المللی و تحریم‌های شدید اقتصادی مواجه شده‌اند، در یک سال گذشته به سمت تقویت روابط خود حرکت کرده‌اند. اگرچه دو کشور تنش‌های مکرری را تجربه کرده‌اند و پرسش‌هایی را در مورد محرک‌ها و محدودیت‌های روابط‌شان ایجاد کرده‌اند، تلاش‌ها برای رسیدگی به مشکلات زیست‌محیطی مشترک و حفظ دریای خزر می‌تواند زمینه‌ای برای همکاری‌های دوجانبه سودمند و با تاثیر مثبت برای سایر کشورهای ساحلی باشد.

تأثیر اقتصادی و انسانی آسیب‌های زیست‌محیطی با کوچک شدن آن، دریای خزر همچنین با سرعت هشداردهنده‌ای در حال اوتروفی شدن است و سطوح بالای کلروفیل در رشد شکوفه‌های مضر جلبکی، عمدتاً در شمال غربی به سمت لدنای رودخانه ولگا روسیه، نقش دارد. اوتروفی شدن زمانی اتفاق می‌افتد که آب‌های ساحلی یا مصب‌ها با مواد مغذی، اغلب ناشی از فعالیت‌های کشاورزی اطراف، بیش از حد غنی می‌شوند و در نتیجه رشد بیش از حد گیاهان و جلبک‌ها را تحریک می‌کنند. این فرایند در سطح اوج خود منجر به اسیدی شدن اقیانوس‌ها می‌شود که ماهی‌ها را می‌کشد، به جمعیت نرم تنان آسیب می‌رساند و زیستگاه‌های زیر آب را کاهش می‌دهد. اگر این وضعیت رو به وخامت ادامه یابد، صنعت حیاتی ماهیان خاویاری خزر را بیش از پیش تضعیف خواهد کرد و منجر به کاهش شدید این گونه از ماهی‌ها خواهد شد. طبق گزارش سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد، در دهه ۱۹۹۰ کاهش شدید ذخایر ماهیان خاویاری «به دلیل تغییرات اکولوژیکی ناشی از فعالیت‌های انسانی»، از ۲۸، ۱۲۶ میلیون تن در سال ۱۹۸۰ تا ۳، ۸۷۲ میلیون تن در سال ۱۹۹۷ کاهش یافت. تا سال ۲۰۱۱، صید ماهیان خاویاری به طور کامل توسط کمیسیون بین‌بخشی منابع زیستی آبی دریای خزر ممنوع شد و این صنعت پر ارزش را از بین برد. این ممنوعیت از آن زمان تاکنون به صورت سالانه تمدید شده است. علاوه بر اثرات اقتصادی، تخریب مناطق ساحلی خطرات عمده‌ای برای سلامت عمومی همه کسانی که از بدنه آب برای اهداف تجاری و تفریحی استفاده می‌کنند، به همراه دارد.

زمینه‌های همکاری در آینده
ارزیابی وضعیت کنونی همکاری ایران و روسیه در این موضوعات، به دلیل عدم وجود یک توافق چندجانبه ملموس برای مدیریت دریای خزر دشوار است، هرچند تلاش‌های قابل توجهی انجام شده است. در گذشته، برنامه محیط زیست مشترک و شرکای آن در سازمان ملل، ابتکارات متعددی را برای حفاظت از دریا با «هدف کمک به تجزیه و تحلیل تشخیصی فرامرزی» آغاز کردند. در سال ۲۰۰۶، این منطقه همچنین شاهد تصویب کنوانسیون تهران بود که هدف آن ایجاد «یک سند حقوقی فراگیر برای تعیین الزامات عمومی و مکانیسم‌های حفاظت از محیط زیست در منطقه دریای خزر» است. دو هدف اصلی آن عبارتند از: (۱) پیشگیری، کاهش و کنترل آلودگی (۲) حفاظت، حفظ و احیای محیط زیست دریایی. در حال حاضر، تلاش‌های این کنوانسیون بر مطالعات و پروژه‌های حفاظت از محیط زیست، تلاش برای مشارکت جامعه مدنی و ارتقای آسترژی آن برای پایش محیط زیست خزر متمرکز است. در حالی که سلاجقه، رئیس سازمان حفاظت محیط زیست ایران ابراز تمایل کرد که بسیاری از اختلافات فعلی از طریق کنوانسیون تهران حل و فصل شود، تحول اخیر چشم انداز همکاری بین روسیه و ایران را تقویت کرده است. مسکو و تهران فرصتی برای همکاری با یکدیگر برای رسیدگی به چالش‌های به هم پیوسته و بی‌شمار پیش روی منطقه خزر دارند.

شمامنداز آینده
ابهامات موجود در برخورد و توجه قانونی به دریای خزر عامل اصلی فروپاشی زیست‌محیطی آن است. این عدم اجماع منجر به اختلافات حقوقی بین کشورهای ساحلی در مورد حقوق آن‌ها شده است، و بندها و خلأهای مبهمی وجود دارد که مورد سوءاستفاده قرار گرفته است، و به ویژه در مورد تولید نفت و گاز. مگر اینکه تا زمانی که نتوان به این مسائل با ایجاد یک چارچوب قانونی مورد توافق چندجانبه میان کشورهای ساحلی رسیدگی کرد، «استفاده رقابتی» از منابع هیدروکربنی فراوان خزر احتمالاً تنها مشکلات زیست‌محیطی را تشدید می‌کند و «در آینده چالش‌های بیشتری را در ارتباط با کیفیت آب در منطقه ایجاد می‌کند». همان‌طور که کارشناسان هشدار داده‌اند، سیاست‌های یک‌جانبه در حوضه خزر تنها تا یک جایی می‌تواند کشورهای ساحلی را پیش ببرد و بدیهی است که همکاری کارآمدترین و موثرترین مسیر به سوی رفاه مشترک در بلندمدت است.